

Liikluskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Liikluskindlustuse seaduse muutmine

Liikluskindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse sõiduki transpordivahendina kasutamise käigus kahju põhjustamisest tuleneva vastutuse kohustuslikku kindlustust (edaspidi *kohustuslik liikluskindlustus*), kindlustamata sõidukile rakenduvat sundkindlustust (edaspidi *automaatne liikluskindlustus*) ja vastutust kindlustamata sõiduki juhtimise eest.“;

2) paragrahvi 1 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

(1¹) Käesolevat seadust kohaldatakse sõiduki mis tahes kasutamisele transpordivahendina, sõltumata maastikust, millel sõidukit kasutatakse, ja sellest, kas sõiduk seisab või liigub.

(1²) Käesolevat seadust ei kohaldata, kui juhtumi toimumise ajal kasutati sõidukit muul otstarbel kui transpordivahendina, muu hulgas:

1) terrorikuriteo toimepanemise vahendina;

2) spordivahendina võistlusel, treeningul, koolitusel ja muul samalaadsel üritusel, kui tee või ala, millel sõidukit kasutatakse, on jalakäijatele, pealtvaatajatele ja teistele sõidukitele suletud, arvestades käesoleva seaduse § 45 lõikes 4 sätestatut;

3) tööseadmena ja realiseerus tööseadmena kasutamisele iseloomulik risk.“;

3) paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Välisriigis põhiasukohta omava sõiduki ja liiklusregistris registreerimise kohustuseta sõiduki juhil peab liikluses osalemise korral kaasas olema poliis, roheline kaart või muu kohustusliku lepingu olemasolu tõendav dokument, mille võib esitada ka elektroonilisel kujul.“;

4) seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Sõiduk

(1) Sõiduk käesoleva seaduse tähenduses on üksnes mootori jõul liikuv maismaa sõiduk, samuti selle haagis.

(2) Käesoleva seaduse tähenduses ei loeta sõidukiks:

1) üksnes füüsilise puudega inimeste jaoks ette nähtud mootori jõul liikuvat ratastoolsõidukit;

2) raudteesõidukit ja muud rööbassõidukit, välja arvatud tramm.“;

5) paragrahvi 4 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja selle sissejuhatav lauseosa ning punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Leping tuleb sõlmida järgmiste sõidukite suhtes, mille põhiasukoht on Eestis:

1) sõiduk, sealhulgas maastikusõiduk, mis on registreeritud või tuleb registreerida liiklusseaduse alusel loodud liiklusregistris (edaspidi *liiklusregister*);“;

6) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse punktidega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„6) muu sõiduk, mille valmistajakiirus ületab 25 kilomeetrit tunnis, või sõiduk, mille valmistajakiirus ületab 14 kilomeetrit tunnis ning täisvarustusega sõiduki mass ilma veoseta ja juhita on suurem kui 25 kilogrammi;

7) eelmistes punktides nimetatud sõiduki haagis.“;

8) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Leping tuleb sõlmida ka välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, (edaspidi *kolmas riik*) põhiasukohta omava sõiduki suhtes, millega kahju tekitamisest tulenev vastutus ei ole kindlustatud.“;

9) paragrahvi 5 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Lepingu sõlmimise kohustust ei ole järgmiste kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukite suhtes:

1) sõiduk, mis on liiklusregistrist ajutiselt kustutatud või mille registrikanne on peatatud liikluseaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti;

2) maastikusõiduk, vanasõiduk ja võistlussõiduk, mida ei kasutata liiklemiseks;

3) Kaitseväe, Kaitsepolitsei, Kaitseväe ja Piirivalveametite valduses olev sõiduk, mille omanik või vastutav kasutaja on eelnimetatud asutus ja mida kasutatakse Eestis;

4) liiklusregistris registreerimata sõiduk, mida kasutatakse väljaspool teeliiklust üksnes avalikuks liikluseks suletud lennuvälja, sadama või kinnistu territooriumil või muul avalikuks liikluseks suletud alal;

5) sõiduk, mis tuleks liiklusregistris registreerida, kuid mida ei ole võimalik nõuetele mittevastavuse tõttu teha ning mida ei ole lubatud seetõttu liikluses kasutada.“;

10) paragrahvi 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kindlustuskohustuse erisust ei kohaldata käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktides 3, 4 ja 6 ning lõikes 2 nimetatud sõidukite ja maastikusõidukite ning nende haagiste suhtes.“;

11) paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

(4) Fond saadab kindlustuskohustusega isikule kindlustuskohustust, sealhulgas käesolevas paragrahvis sätestatud liikluskindlustuse erisust selgitava teabe elektrooniliselt vajaduse ja võimaluse korral enne ning mõistliku aja jooksul pärast liikluskindlustuse erisuse rakendumist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tabel on informatiivne tähendus ja selle kättetoimetamisele ei kohaldata haldusmenetluse seaduses sätestatud. Nimetatud teabe saatmisest ega kättesaamisest ei sõltu liikluskindlustuse erisuse rakendumine.“;

12) paragrahvi 8 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kindlustusjuhtum on kolmandale isikule kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukiga kahju tekitamine sõiduki transpordivahendina kasutamise käigus.“;

13) paragrahvi 8 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

14) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse sõidukile omistatud riiklik registreerimismärk sõiduki liiklusregistrist ajutiselt kustutamise, samuti liiklusregistris registrikande peatamise kestel sellele sõidukile mittekuuluvaks registreerimismärgiks.“;

15) paragrahvi 11 lõikes 2 asendatakse sõnad „osalevate sõidukite“ sõnadega „osalevate kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukite“;

16) paragrahvi 11 lõikes 2, §-s 78 ja § 80 lõikes 1 asendatakse sõnad „kindlustuskohustuse täitmine“ sõnadega „liikluskindlustuse olemasolu“ vastavas käändes;

17) paragrahvi 13 lõigetes 3 ja 4 asendatakse tekstiosa „punktis 5“ tekstiosaga „lõikes 2“;

18) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kindlustusandja võib sõlmida ühise lepingu selliste sõidukite suhtes, millel on lubatud kasutada Eestis väljastatud teisaldatavat riiklikku registreerimismärki. Kindlustusandjal on kahju hüvitamise kohustus üksnes siis, kui sõiduk, millega kahju põhjustati, kandis teisaldatavat registreerimismärki ja selle kasutamine sõidukil kindlustusjuhtumi toimumise ajal on registreeritud õigusaktides sätestatud korras.“;

19) seadust täiendatakse §-ga 13¹ järgmises sõnastuses:

„§ 13¹. Kahjunõuete ajaloo tõendi arvesse võtmine

(1) Kui kindlustusmakse arvutamisel või mis tahes allahindluse tegemisel võetakse arvesse kindlustusvõtja käesoleva seaduse § 76 lõikes 4 nimetatud kahjunõuete ajaloo tõendit, ei või kindlustusandja kohaldada tingimusi, mis kohtlevad kindlustusvõtjaid ebavõrdselt teises lepinguriigis väljastatud kahjunõuete ajaloo tõendi või nende kodakondsuse või endise elukoha tõttu.

(2) Kindlustusandja avalikustab üldised põhimõtted käesoleva seaduse § 76 lõikes 4 nimetatud kahjunõuete ajaloo tõendi põhjal varasema kahju arvestamise kohta kindlustusmaksete suuruse arvutamisel.“;

20) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kindlustusandjal ei ole õigust keelduda lepingu sõlmimisest liiklusregistrist ajutiselt kustutatud sõiduki suhtes, kui sõiduki ajutise kustutamise tähtaeg hakkab mööduma. Leping ei jõustu, kui selles märgitud kindlustusperioodi alguseks ei ole sõiduk loetud liiklusregistris olevaks.“;

21) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tingimustel võib kindlustusandja sõlmida lepingu ka Eestisse toimetatava sõiduki suhtes enne selle liiklusregistris registreerimist, kui füüsilisest isikust kindlustusvõtja elukoht ja juriidilisest isikust kindlustusvõtja asukoht või kindlustuslepinguga seotud tegevuskoht on Eestis, samuti juhul, kui isik asub Eestisse elama.“;

22) paragrahvi 20 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna „kindlustusandja“ sõnadega „kindlustuse turustaja“;

23) paragrahvi 20 lõiget 2 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Nimetatud teavitusele lisatakse info käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lepingu automaatselt pikendamise tingimuste ja võrreldavalt eelneva perioodi kindlustusmakse kohta. Eelmises lauses nimetatud infol ja selle edastamisel ei ole õiguslikku tähendust lepingu pikendamise ega kindlustuskaitse suhtes.“;

24) paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui automaatselt pikenev leping on sõlmitud kindlustusmaakleri vahendusel, saadab maakler kindlustusvõtjale käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtajal täiendavad pakkumused kindlustuslepingu sõlmimiseks uueks kindlustusperioodiks.“;

25) paragrahv 22 tunnistatakse kehtetuks;

26) seadust täiendatakse §-ga 22¹ järgmises sõnastuses:

„§ 22¹. Teavitus kindlustuskohustusest

(1) Kindlustuse turustaja lisab kindlustusvõtjale esitatavale kindlustuspakkumusele teabe kindlustuskohustuse ja selle täitmata jätmise tagajärgede kohta.

(2) Kehtiva, vähemalt 30-päevase kindlustusperioodiga automaatselt mittepikeneva lepingu turustaja edastab kindlustusvõtjale mõistlikul ajal kindlustusperioodi lõpu eel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe, kui kehtiva lepingu turustajale teada olevalt ei ole järgmiseks perioodiks lepingu sõlmimise vajadus kindlustusvõtja jaoks ära langenud.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud teabel on informatiivne tähendus ja selle saatmisest ega kättesaamisest ei sõltu kindlustuskaitse kehtivus.“;

27) paragrahvi 23 lõike 1 punktid 1–3 ja lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kindlustusandja on kohustatud kahjustatud isikule tema nõudmisel selgitama kahju hüvitamise põhimõtteid ja kindlustusandja kasutatavat kahjuhüvitise arvutamise meetodikat.“;

29) paragrahvi 24 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kindlustusandja hüvitab kindlustatud isiku asemel kahjustatud isikule kindlustusjuhtumi tagajärjel tekitatud kahju võlaõigusseaduse 7. peatükis sätestatud ulatuses, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.“;

30) paragrahvi 25 lõikes 1 asendatakse arv „1 200 000“ arvuga „1 300 000“ ja arv „5 600 000“ arvuga „6 450 000“;

31) paragrahvi 25 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 7.10.2009, lk 11–31) artikli 9 lõike 2 alusel ja kooskõlas artikliga 28b vastu võetud Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusaktiga indekseeritakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustussummat iga viie aasta järel ühtlustatud tarbijahinnaindeksi muutusega. Asjaomases Euroopa Komisjoni õigusaktis sätestatud kuupäevast alates loetakse kindlustussummaks indekseerimise tulemusel saadud kindlustussumma viimasena tehtud indekseerimise järgi.

(5) Fond avaldab kehtivad kindlustussummad oma kodulehel. Kui kindlustussumma muutub käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud korras, avaldab fond kehtiva kindlustussumma koos viitega asjaomasele Euroopa Komisjoni õigusaktile.“;

- 32)** paragrahvi 26 lõige 9, § 27 ja § 28 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 33)** paragrahvi 29 pealkirjas ja lõike 1 esimeses lauses ning § 30 pealkirjas asendatakse sõnad „Ülalpidamishüvitise ja töövõimetushüvitise“ sõnaga „Töövõimetushüvitise“;
- 34)** paragrahvi 29 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;
- 35)** paragrahvi 29 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(9) Hüvitise arvutamisel kahjustatud isiku netotulu indekseeritakse, arvestades keskmise brutopalgaga muutust.“;
- 36)** paragrahvi 30 lõige 4, §-d 31 ja 32 ning § 33 punktid 2, 3, 6 ja 9–11 tunnistatakse kehtetuks;
- 37)** paragrahvi 33 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:
„13) veolepingu, välja arvatud reisijaveolepingu korral kindlustusjuhtumi põhjustanud vedaja veetava veose kahjustamisest või kaotsiminekest tulenevat kahju.“;
- 38)** paragrahvi 35 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Kahjustatud isikul on võimalik valida, kas kahju hüvitamist nõuda.“;
- 39)** paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Kahjustatud isik ei või sama kindlustusjuhtumiga seoses nõuda kahju hüvitamist nii kahju põhjustaja kindlustusandjalt kui ka kahjustatud isiku kindlustusandjalt, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Samuti ei või kahjustatud isik pärast nõude esitamist seda tagasi võtta ja esitada nõuet teise kindlustusandja vastu.“;
- 40)** paragrahvi 36 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) tegemist on käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktis 3, 4 või 6 või lõikes 2 nimetatud sõiduki või maastikusõiduki või selle haagisega.“;
- 41)** paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus kehtib ka teise §-s 35 nimetatud hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja suhtes, kelle vastu kahjustatud isikul oli õigus esitada kahju hüvitamise nõue.“;
- 42)** paragrahvi 41 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 43)** paragrahvi 41 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:
„3) kindlustusjuhtum ei toimunud Eestis.“;
- 44)** paragrahvi 41 lõike 3 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 45)** paragrahvi 45 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:
„(3) Fond ei hüvita kahju, kui kindlustusjuhtum on põhjustatud avalikuks liikluseks suletud alal käesoleva seaduse § 5 punktis 4 nimetatud sõidukiga, mida ei ole lubatud kasutada üldkasutatavatel teedel.
(4) Vaatamata käesoleva seaduse § 1 lõike 1² punktis 2 sätestatule, hüvitab fond pealtvaatajale, jalakäijale, kõrvalseisjale ja muule kolmandale isikule sõidukiga tekitatud kahju käesolevas seaduses sätestatud ulatuses ja osas, milles kahju ei hüvitata muu vastutuskindlustuse lepingu, tagatiskokkuleppe või seaduse alusel.“;

46) paragrahvi § 46 lõikes 1 ja § 49 lõikes 1 asendatakse sõna „sõiduk“ sõnadega „kindlustuskohustusega hõlmatud sõiduk“ vastavas käändes.

47) paragrahvi 46 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Fond ei hüvita tuvastamata jäänud sõidukiga põhjustatud kahju, mis seisneb:

- 1) sõiduki hävimises või kahjustumises, välja arvatud juhul, kui sama kindlustusjuhtumi tagajärjel on tekitatud ühele või mitmele isikule vähemalt raske kehavigastus või raske tervisekahjustus või on põhjustatud isiku surm;
- 2) sõiduki poolt tee kasutamise käigus tee seisukorra halvendamises selle määrdumise, teeaukude ja pikiroobaste tekkimise, teemärgiste ja -peenarde kulumise ning muu sellise tõttu;
- 3) asja kahjustamises või hävimises viisil, et tundmatu sõiduk ei puudutanud kahjustatud asja.“;

48) paragrahvi 48 lõikest 7 jäetakse välja tekstiosa „mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta kodifitseeritud versiooni (ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31)“;

49) seadust täiendatakse §-ga 50¹ järgmises sõnastuses:

„§ 50¹. Fondi poolt kahju hüvitamine kindlustusandja maksejõuetuse korral

(1) Kui Eestis või teises lepinguriigis põhiasukohta omava ja seal kindlustatud sõidukiga on põhjustatud kindlustusjuhtum Eesti, lepinguriigi või rahvusvahelise rohelise kaardi süsteemiga ühinenud riigi territooriumil ning kindlustusandja suhtes on algatatud tema asukohariigi õiguses sätestatud kindlustustegevuse seaduse §-s 155 või 157 nimetatud menetlusele vastav menetlus, on kahjustatud isikul, kelle elu- või asukoht on Eestis, õigus esitada kahju hüvitamise nõue fondile.

(2) Fond teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saamisest viivitamata samas lõikes nimetatud kindlustusandjat või tema likvideerijat või haldurit direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (EÜT L 335, 17.12.2009, lk 1–155) artikli 268 lõike 1 punktide e ja f tähenduses, samuti asutust, mis vastutab sellele kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul kahju hüvitamise eest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kindlustusandja, likvideerija või haldur teavitab fondi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude kindlustusandja poolt hüvitamisest kahjustatud isikule või sellest keeldumisest viivitamata.

(4) Fond esitab kahjustatud isikule kahju hüvitamise kohustuse olemasolu ja ulatuse kindlakstegemisel põhjendatud otsuse kahju täielikult või osalisest hüvitamise või hüvitamisest keeldumise kohta kohe, kui selleks on olemas vajalik teave, kuid hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saamist.

(5) Fond maksab kahjustatud isikule hüvitise viivitamata, kuid hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud otsuse tegemist.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud fondi kohustuste suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 48 lõikes 7 nimetatud lepingut, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artikli 10a lõike 13 ja artikli 25a lõike 13 alusel lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutuste vahel sõlmitud lepingut ning nimetatud artikleid täpsustavat Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti.

(7) Eesti kindlustusandja pankroti korral läheb fondile pärast kahju hüvitamist üle kahjustatud isiku kahju hüvitamise nõue. Fondi nõuet käsitatakse kindlustuslepingust tuleneva nõudena ja sellele kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse § 171 sätteid.“;

50) paragrahvi 57 täiendatakse punktidega 8–13 järgmises sõnastuses:

„8) sõiduki valdaja vastu, kui kahju põhjustati käesoleva seaduse § 5 alusel kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga;

9) asutuse vastu, mis vastutab lepinguriigis põhiasukohta omava ja seal kindlustatud sõidukiga põhjustatud kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis selle kindlustusandja käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse korral, kahjustatud isikule välja makstud hüvitise ulatuses;

10) Eesti kindlustusandja vastu käesoleva seaduse § 50¹ kohaselt makstud hüvitise ulatuses;

11) käesoleva seaduse §-des 53 ja 54 sätestatud isikute vastu Eesti kindlustusandja asemel § 50¹ kohaselt makstud hüvitise ulatuses;

12) spordiseaduse § 24¹ lõikes 2 sätestatud kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe olemasolu tagamata jätnud spordiürituse korraldaja või asjaomase spordialaliidu vastu, kui kahju on põhjustatud nimetatud spordiseaduse sätte kohaselt kindlustamata sõidukiga;

13) isiku vastu, kes vastutab käesoleva seaduse § 1 lõike 1² punktis 2 sätestatud juhul sõidukiga kahju tekitamise eest.“;

51) paragrahvi 59 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „käesolevas jaos“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 26 lõikes 7 ja käesolevas jaos“;

52) paragrahvi 60 lõike 1 punkti 1 täiendatakse enne tekstiosa „vanasõiduk ja võistlussõiduk“ tekstiosaga „maastikusõiduk,“;

53) paragrahvi 60 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Automaatne kindlustuskaitse liiklusregistris registreeritud lepinguta sõiduki, välja arvatud maastikusõiduki, vanasõiduki ja võistlussõiduki suhtes tekib, kui:“;

54) seadust täiendatakse §-ga 64¹ järgmises sõnastuses:

„§ 64¹. Teavitus automaatselt liikluskindlustusest

(1) Fond saadab kindlustuskohustusega isikule kindlustuskohustust ja automaatset liikluskindlustust selgitava teabe elektrooniliselt vajaduse ja võimaluse korral enne ning mõistliku aja jooksul pärast automaatse liikluskindlustuse rakendumist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabel on informatiivne tähendus ja selle kätetoimetamisele ei kohaldata haldusmenetluse seaduses sätestatud. Nimetatud teabe saatmisest ega kättesaamisest ei sõltu automaatse liikluskindlustuse rakendumine ega kindlustusmakse tasumise kohustus.“;

55) paragrahvi 69 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „§-des 45 ja 46“ tekstiosaga „§-des 45, 46 ja 50¹“;

56) paragrahvi 69 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) kindlustuskohustusega isiku teavitamine kindlustuskohustusest ja automaatsest liikluskindlustusest;“;

57) paragrahvi 69 lõiget 1 täiendatakse punktidega 7¹ ja 7² järgmises sõnastuses:

„7¹) teabe vahetamine ja koostöö korraldamine teiste lepinguriikide vastavate teabekeskuste, fondi ülesandeid täitvate lepinguriikide vastavate asutuste ning asutustega, mis vastutavad

lepinguriigi kindlustusseltsi käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse korral kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis;
7²) kohustusliku liikluskindlustuse võrdluskalkulaatori väljatöötamine ja avalikustamine;“;

58) seadust täiendatakse §-ga 69¹ järgmises sõnastuses:

„§ 69¹. Liikluskindlustuse võrdluskalkulaator

Fond võib pidada kohustusliku liikluskindlustuse võrdluskalkulaatorit halduslepingus sätestatud tingimustel.“;

59) paragrahvi 70 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

60) paragrahvi 71¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Fondil peavad käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks olema piisavad omavahendid.

(2) Fond peab omavahendite miinimumi arvutamisel arvestama kõigi teadaolevate ja planeeritavatest tegevustest tulenevate mõõdetavate riskidega, sealhulgas vähemalt kindlustusrisiki, tururiski, krediidiriski ja operatsiooniriskiga.

(3) Omavahendite arvutamisel lähtutakse Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II), (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1–797), ja selles sätestatud solventsuskapitalinõude standardvalemist, struktuurist ja meetodikast, võttes arvesse fondi tegevuse eripärasid.

(4) Fond esitab omavahendite arvutuse koos sisendite ja selgitustega Finantsinspeksioonile vähemalt üks kord aastas.“;

61) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-dega 71² ja 71³ järgmises sõnastuses:

„§ 71². Fondi liikmemaks

(1) Fondi liikmemaksu arvutamise ja tasumise kord sätestatakse fondi põhikirjas, võttes arvesse, et liikmemaks peab olema piisav:

1) käesoleva seaduse § 71¹ lõikes 2 sätestatud omavahendite miinimumnõude täitmiseks;

2) käesolevas seaduses ja põhikirjas sätestatud kohustuste täitmiseks ning sellega seotud kulude kandmiseks.

(2) Käesoleva seaduse §-s 50¹ sätestatud kindlustusandja maksejõuetuse riski katteks võib fond liikmemaksu koguda üksnes Eestis väljastatud tegevusloaga tegutsevatest kindlustusandjatest.

§ 71³. Fondi õigused ja kohustused seoses maksejõuetu kindlustusandjaga

(1) Fond teavitab viivitamata kindlustusandja suhtes pädeva asutuse otsusest või toimingust käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse algatamiseks iga lepinguriigi asutust, mis vastutab kindlustusandja maksejõuetuse korral kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis.

(2) Käesolevast seadusest tuleneva fondi hüvitamise kohustuse täitmiseks fond:

1) teeb koostööd lepinguriikide vastavate teabekeskuste, fondi ülesandeid täitvate lepinguriikide vastavate asutustega ning asutustega, mis vastutavad kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise

est kindlustusandja maksejõuetuse tõttu, samuti käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud kindlustusandja, likvideerija ja halduriga, liikmesriikides asjasse puutuvate pädevate asutustega ning Finantsinspeksiooniga;

2) osaleb läbirääkimistel ja sõlmib käesoleva seaduse § 48 lõikes 7 ja § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepinguid, samuti muid koostöökokkuleppeid fondi töö paremaks korraldamiseks ja eesmärkide saavutamiseks;

3) teeb asjaomaste asutustega koostööd, sealhulgas käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepingute ja õigusakti alusel, ja vahetab nendega teavet, sealhulgas nõuete üksikasjade kohta;

4) tagab piisavate rahaliste vahendite olemasolu fondi hüvitamise kohustuse, sealhulgas koostöölepingute täitmiseks.

(3) Fond, saanud tagasinõude seoses Eesti kindlustusandja käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetlusega teise lepinguriigi asutuselt, mis vastutab kahju hüvitamise eest kahjustatud isiku elu- või asukohariigis, hüvitab Eestis põhiasukohta omava ja Eestis kindlustatud sõidukiga Eesti, lepinguriigi või rahvusvahelise rohelise kaardi süsteemiga ühinenud riigi territooriumil toimunud kindlustusjuhtumi tagajärjel tekitatud kahju kahjustatud isikule välja makstud kindlustushüvitise ulatuses. Fond täidab kohustuse mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui kuus kalendrikuud pärast tagasinõude saamist, kui tagasinõude esitanud lepinguriigi asutusega ei ole kokku lepitud teisiti.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud koostöö ja tagasinõuete suhtes kohaldatakse muu hulgas käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepinguid ja õigusakti.

(5) Fond avaldab oma kodulehel info kahjustatud isiku nõudeõiguse kohta kindlustusandja maksejõuetuse korral.“;

62) paragrahvi 72 lõiget 1 täiendatakse punktidega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„1¹) automaatse liikluskindlustuse rakendamine;

1²) kindlustuskohustusest vabastuste kohta arvestuse pidamine;“;

63) paragrahvi 72 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kindlustuskohustuse täitmise, liikluskindlustuse olemasolu ja kindlustuskohustusest vabastuse kehtivuse kontrollimine;“;

64) paragrahvi 73 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) sõlmitud lepingute ja automaatse liikluskindlustuse kohta;“;

65) seadust täiendatakse §-ga 74¹ järgmises sõnastuses:

„§ 74¹. Fondi kohustus esitada registrisse andmeid

Fond on kohustatud esitama registrisse andmed:

1) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingu ja selle kinnituseks väljastatud poliisi kohta;

2) automaatse liikluskindlustuse kohta;

3) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingust taganemise, lepingu ülesütleamise või lepingu muutmise kohta;

4) liiklusõnnetuste kohta, millest on talle teatatud, sealhulgas fondi hallatava digitaalse liiklusõnnetuste süsteemi kaudu;

5) kahju hüvitamise või hüvitamisest keeldumise otsuse kohta;

6) fondi esitatud tagasinõude kohta;

7) kindlustusjuhtumi tõttu hävinud sõiduki kohta.“;

66) paragrahvi 75 lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „vastutavate kasutajate,“ tekstiosaga „kasutajate,“;

67) paragrahvi 75 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

68) paragrahvi 76 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 76. Andmete väljastamine kahjustatud isikule, kindlustusvõtjale ja teistele isikutele“;

69) paragrahvi 76 lõike 1 punktis 4 asendatakse tekstiosa „§-s 5“ tekstiosaga „§ 5 punktis 3“;

70) paragrahvi 76 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kindlustusvõtja taotlusel väljastab registri vastutav töötleja talle tõendi tema põhjustatud või temaga seotud sõidukiga põhjustatud kindlustusjuhtumite või nende puudumise kohta (edaspidi ka *kahjunõuete ajaloo tõend*). Kahjunõuete ajaloo tõendi vorm, selle allkirjastamise või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitamise nõue ja sellel kajastatav kindlustusjuhtumi andmete koosseis sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 16 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusaktiga kahjunõuete ajaloo tõendi näidisvormi kujul.“;

71) paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Registri vastutav töötleja teeb koostööd teiste lepinguriikide Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 23 osutatud teabekeskustega ja teiste lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutustega ning tagab, et neile oleks kättesaadav oma ülesannete täitmiseks vajalik teave, sealhulgas nimetatud direktiivi artikli 23 kohaselt lähetatud sõiduki kohta.“;

72) paragrahvi 77 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule on fondil õigus andmeid töödelda tagasinõuete esitamiseks, automaatse liikluskindlustuse rakendamiseks, fondi omavahendite arvutamiseks, liikluskindlustuse statistika ja uuringute tegemiseks, järelevalveks kindlustuskohustuse täitmise üle ning käesoleva seaduse §-s 69 nimetatud halduslepinguga võetud ülesannete täitmiseks.“;

73) paragrahvi 80 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Politseiametnik või abipolitseinik ei luba Eestisse siseneda sõidukiga, millel puudub kehtiv liikluskindlustus.“;

74) paragrahvi 80 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Lepinguriigis põhiasukohta omava, samuti lepinguriigi kaudu Eestisse siseneva või Eestist lepinguriiki väljuva kolmanda riigi sõiduki kontrollimine üksnes liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemise eesmärgil ei ole lubatud, välja arvatud juhul, kui selline kontroll toimub üldise liiklusjärelvalve raames numbrimärgi automaatse tuvastamise või muu samalaadse teisaldatava või statsionaarse tehnilise vahendi abil, mis ei eelda sõidukite peatamist või peatumist. Kontrollitavaid ei kohelda ebavõrdselt sõiduki põhiasukoha riigist tulenevalt. Kontroll peab olema vajalik ja proportsionaalne taotletava eesmärgi saavutamiseks. Ebavõrdse kohtlemisena ei käsitata andmete kättesaadavusest tulenevaid erisusi.“;

75) paragrahvi 80 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Liikluskindlustuse olemasolu kontrollimisel numbrimärgi automaatse tuvastamise või muu samalaadse teisaldatava või statsionaarse tehnilise vahendi abil kogutud andmeid töödeldakse liiklusseaduse § 199 lõikes 2 nimetatud andmekogus ning politsei ja piirivalve seaduse §-s 8

nimetatud politsei andmekogus liikluskindlustuseta sõidukite, sealhulgas välisriigis põhiasukohta omavate sõidukite juhtimise vähendamise ja tõkestamise eesmärgil.

(5) Sõiduki kontrollimisel üksnes liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemiseks võib andmeid töödelda kuni liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemiseni, kuid mitte kauem kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmekogude põhimäärustes sätestatud tähtaegadeni, misjärel tuleb andmed kustutada või tagada nende töötlemine viisil, mis ei võimalda andmesubjekti tuvastada, välja arvatud juhul, kui tegemist on tõendiga süüteomenetluses.“;

76) paragrahvi 81 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Liikluskindlustuseta sõiduki juhtimise eest või välisriigis põhiasukohta omava sõiduki või liiklusregistris registreerimise kohustuseta sõiduki juhi poolt riiklikku järelevalvet teostavale politseiametnikule või abipolitseinikule liikluskindlustuse olemasolu tõendava dokumendi esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.“;

77) paragrahvi 83 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 83. Kindlustusjuhtumile kohaldatav õigusakti redaktsioon

(1) Kindlustusjuhtumile kohaldatakse kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud liikluskindlustuse seadust ja käesoleva seaduse § 25 lõikes 4 nimetatud Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.“;

78) seadust täiendatakse §-ga 85² järgmises sõnastuses:

„§ 85². Üleminekusätted käesoleva seaduse 2024. aasta ... vastu võetud redaktsiooni kohta

(1) Käesoleva seaduse § 50¹, § 57 punkte 9–11, § 69 lõiget 7¹ ja § 71¹–71³ kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artikli 10a lõike 13 ja artikli 25a lõike 13 alusel lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutuste vahel sõlmitud lepingu jõustumisest või nimetatud direktiivi artiklit täpsustava Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti kohaldamise kuupäevast alates, kui nimetatud leping jõustub või delegeeritud õigusakt kohaldub hiljem kui 2024. aasta 1. mail.

(2) Fond avaldab oma kodulehel info käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu jõustumise ja Euroopa Komisjoni õigusakti kohaldamise algusaja kohta.“;

79) paragrahvi 85² lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Fond avaldab oma kodulehel info käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud lepingute jõustumise ja Euroopa Komisjoni õigusaktide kohaldamise algusaja kohta.“;

80) paragrahvi 85² täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse § 13¹ ja § 76 lõiget 4 kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 16 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusakti kohaldamise kuupäevast alates. Kuni nimetatud kuupäevani kohaldatakse enne 2024. aasta 23. aprilli kehtinud käesoleva seaduse § 76 lõike 4 redaktsiooni.“;

81) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31), muudetud direktiiviga (EL) 2021/2118 (ELT L 430, 02.12.2021, lk 1–23)“;

82) seaduse lisa tunnistatakse kehtetuks.

§ 2. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 9 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatule käsitatakse kindlustusrisiki asukohariigina kohustusliku liikluskindlustuskaitse eest vastutava isiku valikul ka riiki, kus seni oli kantud registrisse või kuhu toimetatakse või on toimetatud maismaasõiduk Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31) artikli 15 lõike 1 kohaselt.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 7.10.2009, lk 11–31), muudetud direktiiviga (EL) 2021/2118 (ELT L 430, 02.12.2021, lk 1–23)“.

§ 3. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 33 lõike 2 punkti 9 täiendatakse pärast sõna „olemasolus“ sõnadega „või automaatse liikluskindlustuse kehtivuses“;

2) paragrahvi 81 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Sõiduki suhtes tuleb sõlmida liikluskindlustuse leping või sõiduki kasutamisel peab sõiduki suhtes kehtima automaatne liikluskindlustus liikluskindlustuse seaduses sätestatud tingimustel.“;

3) paragrahvi 199 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „õigusrikkumiste“ sõnadega „ja nende tuvastamiseks vajalikke“.

§ 4. Spordiseaduse muutmine

Spordiseaduse 3. peatükki täiendatakse §-ga 24¹ järgmises sõnastuses:

„§ 24¹. Motospordiürituse korraldamise nõuded

(1) Üksnes mootori jõul maismaal liikuvate sõidukitega sportimiseks ja selle edendamiseks loodud käesoleva seaduse § 4 punktis 3 nimetatud üle-eestiline spordialaliit näeb juhendiga ette nimetatud sõidukite spordiüritustel ja -tegevustes, mis hõlmavad võidusõite, võistlusi, koolitust, katsetusi ja esitlusi piiratud ja tähistatud alal, korraldaja või mis tahes muu isiku poolt kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe sõlmimise, mis katab mis tahes kolmandale isikule, sealhulgas pealtvaatajatele ja muudele kõrvalseisjatele tekitatud kahju hüvitamise.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe olemasolu tagab spordiürituse või -tegevuse korraldaja.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2024. aasta 1. mail.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 19, 70, 79 ja 80 jõustuvad 2024. aasta 23. aprillil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus 2024

(allkirjastatud digitaalselt)